

Nr 584

Av herr **Angur**, om inrättande av ett statligt byggnadskreditivinstitut.

Erfarenheterna å byggnadskreditmarknaden under de senare åren visa otvetydigt hän på växande svårigheter att erhålla byggnadskreditiv, icke minst för produktionen av bostäder.

I årets statsverksproposition har man föreslagit en begränsning av bostadsproduktionens omfattning, vilken begränsning i och för sig torde vara ägnad att minska de svårigheter som nu antytts. Emellertid torde även med en sådan begränsning svårigheten på vissa orter ändock kvarstå, vartill kommer att man med ledning av den allmänna diskussionen, framför allt bland de allmännyttiga bostadsföretagen, kan förvänta strävanden att höja den föreslagna produktionsvolymen av bostäder. Svårigheterna att anskaffa kreditiv torde då kunna beräknas bli minst lika stora som under de sist förflutna åren.

En anordning för att minska de olägenheter, som äro förknippade med nu nämnda kreditivsvårigheter, är påkallad. Olägenheterna bestå bl. a. i svårigheten att över huvud taget kunna starta sådan bebyggelse för vilken såväl preliminärt beslut av kungl. bostadsstyrelsen som arbetstillstånd, byggnadslov och kommunal borgen erhållits. I lindrigare fall föranleda startsvårigheterna en icke oväsentlig förskjutning i tiden av arbetenas påbörjande. För de allmännyttiga företagen uppstå ofta extrakostnader i samband med entreprenadförfarande, då den vid anbudsgivande fastställda igångsättningen förskjuts och de ekonomiska kalkylerna därför bli ohållbara. Samma svårigheter drabba givetvis också — och kanske i ännu högre grad — den enskilda företagsamheten på området.

En utväg att åtminstone delvis eliminera nu angivna olägenheter torde kunna uppnås genom någon form av statlig kreditivgivning. Det är givetvis icke möjligt att här i detalj angiva hur en sådan kreditivgivning skulle anordnas, och det är icke heller avsett att denna statliga kreditivgivning skulle täcka hela bostadsproduktionsområdet, där statliga subventioner givas, men det skulle tvivelsutan vara ytterst värdefullt om man såsom ett komplement till den av bankerna omhänderhavda kreditivgivningen kunde räkna med förefintligheten av denna statliga kreditivgivning. I huvudsak skulle denna statliga kreditivgivning fungera när man för visst byggnadsföretag icke lyckades anskaffa kreditiv på nu sedvanligt sätt och byggnadsföretaget, förslagsvis av vederbörande kommun, bedömdes vara av sådan

betydelse för kommunens bostadsproduktion, att sådant kreditiv borde medgivas. Förutsättningen för sådant kreditiv borde därför vara, att kommun tecknade borgen för detsamma. De medel, som för sådan kreditivgivning skulle tagas i anspråk, skulle till viss del utgöras av de medel som eljest på grund utav den regelmässiga tertiärlånegivningen efter byggnadernas färdigställande skulle ha kommit företaget till del, och därutöver erforderlig del, motsvarande blivande kassa- och sekundärlån, borde utgå av låne-medel, för vilket ändamål en icke alltför obetydlig fond borde ställas till bostadsstyrelsens förfogande. För kontrollen av de utbetalningar, som i mån av utfört arbete skulle göras från kreditivet, skulle lokalkontroll lämpligen ske genom det kommunala förmedlingsorganets försorg eller, om detta icke besutte erforderliga kvalifikationer härför, av sakkunniga personer, som av bostadsstyrelsen på kommunens förslag därtill utsågos.

En mycket stor fördel av nu skisserade anordning skulle man vinna därigenom att den del av lånet, som vid byggnadens färdigställande skall lämnas av kungl. bostadsstyrelsen, i avvaktan på det slutliga beslutet, kunde komma att lyftas redan från fastighetens ianspråktagande av de boende, varigenom man åtminstone delvis eliminerar olägenheten av den långa väntetiden från fastigheternas färdigställande till dess de statliga lånen utanordnas. Väntetiden är eljest betydande. Det förutsättes att den ränta som vid statlig kreditivgivning utgår skall sättas till den som är gällande på området.

Jag får med anledning av vad sålunda anförts hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning rörande frågan om inrättande av statligt byggnadskreditivinstitut, så att förslag till åtgärder i frågan kunna föreläggas årets riksdag.

Stockholm den 26 januari 1956

Curt Angur